

Az Eötvös József Kárpát-medencei középiskolai szónokverseny szabályzata a 2023/2024-es tanévben

1. Az Eötvös József Kárpát-medencei középiskolai szónokversenyt a Magyar Nyelvtudományi Társaság és a Magyar Nyelvőr Alapítvány szervezi – az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Szakmódszertani Központja szakmai támogatásával – a nyelvi előkészítő, illetve a 9–12. évfolyamos szakközépiskolai, szakgimnáziumi és gimnáziumi diákok számára. A 2017/2018-as tanévtől a határon túli válogatóversenyek legeredményesebb diákjai is meghívást kapnak a Kárpát-medencei döntőre.
2. A verseny célja: a diákok szóbeli kommunikációs képességének, retorikai tudatosságának a fejlesztése, a nyelvhasználat iránt érzett felelősségtudatuk és anyanyelvszeretetük erősítése. A verseny alkalmat ad a diákoknak arra, hogy gyakorolják a beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi viselkedést, az önálló ítéletalkotást, saját véleményük érvelő kifejtését, a megfelelő önismereten alapuló magabiztos fellépést. Ezáltal nő fogékonyságuk mások érvelő szövegeinek a megértésére is.
3. A szónokversenynek nincs központilag meghatározott tananyaga, de az egyes fordulóiban központilag megadott feladatok a Nemzeti alaptantervnek a 9–12. évfolyamra meghatározott kommunikációs-retorikai követelményrendszerére épülnek, a feladatok egyetlen tankönyvcsaládhoz sem kapcsolódnak.
4. Az egyes fordulók feladatait a főszervezők által meghatározott, 3, illetve 5 fős szakmai zsűri állítja össze és lektorálja. A három fordulóban a következő összetételű zsűrik értékelik a versenyzőket:

Az iskolai fordulóban 3-3 fős zsűri:

– az iskola tanárai, meghívott vendégek.

A regionális középöntőkön 3-3 fős zsűri:

– 1-1 fő tanár (nem lehet saját tanítványa vagy saját iskolájának diákja versenyző),

– 1-1 fő meghívott vendég,

– 1-1 fő a központi szervezők által felkért személy.

Az országos fordulóban:

– a zsűrielnök,

– 2 fő egyetemi oktató,

– 1 fő középiskolai tanár,

– 1 fő meghívott vendég.

5. Mindhárom forduló feladattípusa: rövid érvelő szöveg, idézet alapján érvelő beszéd előadása max. 5 percben. A felkészülési idő minden fordulóban 30-30 perc. A felkészüléshez a diákok semmilyen segédeszközt nem használhatnak. Tollat és üres papírt a szervezők központilag biztosítanak. A beszédet szabadon kell előadni, legfeljebb egy fél A/4-es méretű, kulcsszavas vázlat felhasználásával.
6. A nyelvi előkészítő, illetve a 9–12. évfolyamos szakközépiskolai, szakgimnáziumi és gimnáziumi tanulók egy kategóriában versenyeznek, a továbbjutást nem befolyásolja, hogy melyik diák melyik iskolatípusban és melyik évfolyamon tanul.
7. A versenyen nem vehet részt az a diák, aki az előző évi országos versenyen I. helyezést el.
8. A központi szervezőbizottság minden fordulóra készít versenyfeladatokat, a szervezők számára versenyleírást és a zsűrik számára értékelési-pontozási útmutatót.
9. Minden fordulót a főszervezők által megadott egységes elvek alapján szükséges megrendezni. A határon túli versenyek lebonyolításáért az adott ország/régió versenyszervezője felel.
10. A versenyből kizáró ok, ha a válogatóversenyt nem az érvényes versenyfelhívásnak és nem a versenyszabályzatnak megfelelően szervezik.
11. Az iskolák nevezésüket a verseny honlapjáról (www.eotvos-verseny.hu) letölthető adatlapon küldhetik el a központi szervezőknek, azaz a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak az eotvos-verseny@btk.elte.hu címre legkésőbb az iskolai verseny előtt 10 nappal.

12. A főszerzők biztosítják minden forduló versenyanyagát.
13. A versenyanyagot minden fordulóban a titkosítás szabályainak megfelelően kell kezelni. A verseny anyagát a verseny megkezdése előtt még fénymásolás céljából sem tekintheti meg olyan szervező kolléga, akinek a versenyen saját tanítványa vagy saját gyermeke indul.
14. Az iskolai fordulóból az elért pontszám és az abszolút sorrend alapján intézményenként legfeljebb 2-2 diák juthat tovább a regionális középdöntőbe.
15. Az iskolai forduló felelős szervezői küldik el a regionális fordulóra bejutott diák(ok), valamint a felkészítő tanár(ok) nevét, iskolájuk pontos nevét és címét a központi szervezők számára a verseny honlapjáról letölthető adatlapon, legkésőbb az iskolai verseny után 10 nappal.
16. A regionális középdöntőket is a főszerzők készítik elő, szervezik meg és bonyolítják le interneten keresztül, online módon, a jelentkezők számától függően 3–6 párhuzamos csoportban. A határon túli versenyzők a szülőföldjükön megrendezett válogatóversenyre juthatnak a döntőbe.
17. A Kárpát-medencei döntőt az ELTE BTK Múzeum körüli épületében, Budapesten rendezik meg.
18. A verseny tisztaságának érdekében a válogatóversenyeket csak a központilag megadott időpontban lehet megszervezni és csak a központilag megadott feladat alapján.
19. A diákok a verseny minden fordulójában sorszámot kapnak, és csak a zsűri döntése után szabad a sorszámokat a versenyzők nevével azonosítani.
20. Holtverseny esetén bármilyen szintű versenyen a zsűri közös megegyezéssel, szavazati többséggel dönt.
21. A verseny minden fordulójában a részvétel ingyenes. Nincs nevezési díj egyik fordulóban sem.
22. Az egyes fordulóba bejutott versenyzők útiköltségével és a kísérő tanárok költségével kapcsolatos kiadásokat a szervezőbizottság nem téríti meg.
23. A Kárpát-medencei döntőbe legalább 24, legfeljebb 34 diák jut tovább a különböző régiókból a résztvevők számával arányosan. A határon túli versenyzők a következő létszámban juthatnak a döntőbe (az összes jelentkező létszámától függően): Erdélyből max. 4 fő, Kárpátaljáról max. 2 fő, a Felvidékről max. 2 fő, a Délvidékről max. 2 fő.
24. A Kárpát-medencei forduló programja: ünnepélyes megnyitó, szakmai előadás, a versenyzők felkészülése, verseny, büfé, a zsűri tanácskozása, kulturális program, részletes értékelés, díjkiosztó ünnepség.
25. A regionális versenyeken a főszerzők a következő díjakat osztják ki: emléklap és jutalomkönyv minden, a versenyen részt vevő diáknak; emléklap a felkészítő tanárának; oklevél és értékes ajándékcsomag a helyezett diákoknak; Elismerő Oklevél azon iskoláknak, amelyek diákjai már legalább 3 különböző évben részt vettek a regionális versenyen, és korábban még nem kaptak oklevelet.
26. A Kárpát-medencei döntőn a főszerzők a következő díjakat osztják ki: emléklap és jutalomkönyv minden diáknak; emléklap a felkészítő tanárának; oklevél és értékes ajándékcsomag a helyezett diákoknak; Eötvös József-serleg a döntőn I. helyezett diák, valamint a Közönségdíjat elnyert versenyző iskolájának; Elismerő Oklevél azon felkészítő tanároknak, akiknek legalább 3 diákjuk részt vett az országos döntőn, és korábban még nem kaptak oklevelet. Pénzjutalom a döntő I. helyezett diákjának és felkészítő tanárának.
27. A középdöntőn és a Kárpát-medencei döntőn mind a diákok, mind a felkészítő tanárok és kísérők véleménykérő kérdőívet töltenek ki. A kérdőívek adatait a szervezők feldolgozzák, értékelik, és a tanulságokat megfogalmazzák.
28. A versenyszervezők minden évben egyeztetnek, megbeszélnek az előző évi versenyek tapasztalatait, és közösen döntenek a szervezési kérdésekről, a szabályzat szükséges módosításáról.